Prifysgol Cymru, Casnewydd
Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2008

CYNNWYS

	tudalen
Adolygiad Gweithredol ac Ariannol	2-7
Rheolaeth Gorfforaethol	8-9
Cyfrifoldebau Bwrdd Llywodraethwyr Prifysgol Cymru, Casnewydd	10
Adroddiad Annibynnol yr Archwilwyr i Fwrdd Llywodraethwyr Prifysgol Cymru, Casnewydd	11-12
Datganiad o'r Prif Bolisïau Cyfrifydda	13-15
Cyfrif Incwm a Gwariant Cyfunol	16
Datganiad Cyfunol o Wargedion Cost Hanesyddol	16
Datganiad o Gyfanswm yr Enillion a Cholledion Cydnabyddedig Cyfunol	17
Mantolenni	18
Datganiad Llif Arian Cyfunol	19
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	20-38

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

1. Prifysgol Cymru, Casnewydd

Elusen addysgol wedi'i heithrio sydd wedi'i lleoli yn ne-ddwyrain Cymru yw Prifysgol Cymru, Casnewydd. Ei chenhadaeth yw:

"Ysbrydoli a galluogi unigolion, sefydliadau a chymunedau i lwyddo trwy arloesedd mewn dysgu, ymchwil a mentergarwch o'r safon uchaf."

Daw'r rhan fwyaf o'i hincwm o addysgu a dysgu, ond mae hefyd yn gwneud gwaith ymchwil ac yn darparu gwasanaethau eraill.

Mae ei dau brif gampws yn ardal Casnewydd, ond mae'n gweithredu hefyd o adeiladau yn Nhredegar a Glynebwy i'r gogledd o Gasnewydd, ac yn darparu rhai o'i chyrsiau drwy drefniadau ffranseis â phartneriaid yn y DU a thramor. Am resymau cyfreithiol a masnachol, caiff rhai o'i gweithgareddau eu sianelu drwy ei his-gwmni, Mentrau Prifysgol Cymru, Casnewydd Cyfyngedig.

Mae gan y Brifysgol draddodiad o ehangu mynediad a chyfranogiad mewn addysg uwch. Rhan-amser yw'r mwyafrif o'i myfyrwyr, ac maent hwy'n byw'n weddol agos at y Brifysgol. Er ei bod yn parhau'n ffyddlon i'w rôl fel Prifysgol Gymunedol, bu'r Brifysgol yn recriwtio mwy o fyfyrwyr o rannau eraill o'r DU ac o'r tu allan i'r Undeb Ewropeaidd. Yn ystod 2007/08 bu'r Brifysgol yn ceisio newid diwylliant ymhlith ei staff, fel ei bod, heb golli golwg ar ei gwreiddiau, gwerthoedd craidd a rôl fel Prifysgol Gymunedol, yn fwy abl i gwrdd ag anghenion ei myfyrwyr a rhanddeiliaid eraill mewn ffordd sy'n gweddu i fyd sy'n newid yn gyflym. Rydym yn crynhoi ein hymagwedd mewn datganiad newydd o'n gweledigaeth ble mae'r Brifysgol yn:

- Darparu profiad ardderchog i fyfyrwyr
- Gyfnewidfa gwybodaeth
- Fagned i fentergarwch
- Ffynhonnell o arbenigedd mewn dysgu ac addysgu
- Ganolfan o greadigedd
- Ysgogi newid cymdeithasol a chynhwysiant
- Ysgogi adfywiad
- Rym ar gyfer iechyd a daioni
- Ganolbwynt ar gyfer cydweithio
- Bont i'r byd
- Begwn ar gyfer goddefiant a rhyddid academaidd

Fel y disgrifir yn ddiweddarach yn y Datganiadau Ariannol, Bwrdd y Llywodraethwyr sy'n gyfrifol am weinyddu a rheoli busnes y Brifysgol, ac yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2008, roedd aelodaeth y Bwrdd fel a ganlyn:

Mr A Wilkinson (Cadeirydd)
Mr M Knight (Dirprwy Gadeirydd)
Dr P Noyes (Is-Ganghellor)
Ms S Burton
Mr A Cargill (cynrychiolydd UM)
Ms N Channon
Mrs P E Davies
Mr O Evans (penodwyd Mai 2008)
Mr R Flatman
Mr S Howell (ymddiswyddodd Tachwedd 2007)
Syr H Jones
Mr G Keighley
Mr R Lawson (etholwyd Hydref 2007)
Dr N Lewis (enwebwyd gan y Bwrdd Academaidd Hydref 2007)
Mr G Moore (penodwyd Rhagfyr 2007)
Mr K Perkins (ail-etholwyd Hydref 2007)
Mrs G Sheddick (penodwyd Rhagfyr 2007)
Mrs H Taylor OBE
Y Gwir Barch. D Walker

2. Perfformiad Ariannol yn 2007/08

Mae'r Datganiadau Ariannol hyn yn cwmpasu gweithgareddau Prifysgol Cymru, Casnewydd ('y Brifysgol') a'i his-fentrau am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2008. Mae gan y

Brifysgol un is-gwmni masnachu y manylir arno yn nodyn 14 i'r Datganiadau Ariannol.

O ganlyniad i'r newidiadau a wnaed gan Ddeddf Addysg 1994 ac i'r lefel o reolaeth a ymarferir, mae canlyniadau Undeb y Myfyrwyr wedi cael eu cyfuno â chanlyniadau Grŵp y Brifysgol.

Crynhoir Cyfrif Incwm a Gwariant Cyfunol y Brifysgol am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2008 fel a ganlyn:

	2007/08	2006/07
	£000	£000
Incwm	42,746	39,279
Gwariant	42.154	38,801
Gwarged Gweithredol	592	478
Gwarged Cost Hanesyddol	1,116	1,004

Roedd gan y Brifysgol warged gweithredol o £0.6 miliwn, a gwarged cost hanesyddol o £1.1 filiwn. Roedd hyn yn ganlyniad derbyniol ac yn parhau'r duedd o sicrhau bod amrediad gwarged cost hanesyddol targed y Brifysgol rhwng 1% a 3% o incwm. Fe'i sicrhawyd ar ôl talu am gostau pensiwn Safon Adrodd Ariannol 17 (SAA 17) mwy na'r disgwyl o £1 filiwn (blwyddyn flaenorol £0.75 miliwn) a diddymu £0.2 filiwn arall o gostau cyn-adeiladu'n gysylltiedig â phrosiect campws canol y ddinas. Bu gostyngiad bach yng nghyfanswm yr incwm grant o CCAUC yn 2007/08, yn bennaf o ganlyniad i dderbyn grant yn y flwyddyn flaenorol o £1.9 miliwn o Ffrwd Incwm Atodol CCAUC, grant unwaith-yn-unig i wneud iawn am y ffaith nad oedd SAUau Cymru yn gallu codi ffioedd dysgu amrywiol yn ystod 2006/07. Cafodd hyn ei wrthbwyso'n llwyr gan y cynnydd mewn incwm o ffioedd dysgu yn deillio o allu'r Brifysgol i godi ffioedd "ychwanegol" ar fyfyrwyr amser-llawn o'r DU a mannau eraill yn yr UE ym mlwyddyn gyntaf ac ail flwyddyn eu cyrsiau. Mae'r incwm ychwanegol o'r ffioedd wedi cael ei ddefnyddio i ddarparu adnoddau ychwanegol mewn llawer maes yn y Brifysgol, gan gynnwys cymorth ariannol i fyfyrwyr ar ffurf bwrsarïau a thaliadau o gronfa galedi. Er bod yr incwm ychwanegol yn dderbyniol iawn, nid elwodd y Brifysgol gymaint â'r mwyafrif o sefydliadau oherwydd ei chymysgedd annodweddiadol o fyfyrwyr amser-llawn a rhan-amser, gyda chyfran lawer uwch o fyfyrwyr rhan-amser na'r brifysgol "gyfartalog". Ar ôl i'r flwyddyn ariannol ddechrau, cyhoeddodd CCAUC y byddai grant ychwanegol yn cael ei ddyrannu at bwrpas cyllido myfyrwyr rhan-amser yn sgil adroddiad "Adolygiad Graham" a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2006. Roedd yn rhaid gwario'r grant ar weithgaredd ychwanegol yn gysylltiedig â myfyrwyr rhan-amser, ac felly er ei fod yn galluogi'r Brifysgol i ymgymryd â gwaith a phrosiectau na fyddai wedi gallu eu fforddio fel arall, nid oedd yn darparu unrhyw gymorth ariannol tuag at gostau gwaelod cynyddol megis egni, pensiynau a'r dyfarniad cyflog cenedlaethol ar gyfer addysg uwch. Mewn rhai meysydd bu gostyngiadau bach heb eu cynllunio mewn incwm (megis grantiau a chontractau ymchwil, ac incwm o weithgareddau ffranseis tramor). Mewn meysydd eraill, megis incwm o fuddsoddiadau, roedd amgylchiadau o blaid y Brifysgol.

- **Y Sefyllfa Ariannol**

Dirywiodd sefyllfa asedau net y Brifysgol am y tro cyntaf mewn blynyddoedd lawer o ganlyniad i'r cynnydd yn y diffyg pensiwn fel y'i cyfrifwyd o dan SAA 17. Trafodir hyn yn llawnach yn nes ymlaen yn yr adroddiad hwn, ond effaith y gwaethygiad o £8.6 miliwn o ganlyniad i hyn oedd dileu'r gwelliant net o £1.4 miliwn yn deillio o'r holl ffactorau eraill. Gwelwyd cynnydd o £3 miliwn yn ystod y flwyddyn yng ngwerth net asedau sefydlog ar bapur, a oedd i'w briodoli i brosiect Campws Canol y Ddinas, lle'r oedd y cyfuniad o

gael caniatâd cynllunio a llofnodi Cytundeb Datblygu gyda Chyngor Dinas Casnewydd a Llywodraeth Cynulliad Cymru yn golygu y gellid symud ymlaen â cham dylunio manwl y prosiect, ynghyd â thynnu rhwystrau a pharatoi'r ddaear ar y safle ar lannau Afon Wysg yng nghanol Casnewydd. Mae'r gwaith yn cael ei ariannu drwy dynnu i lawr fenthyciad tymor-hir newydd gan Lloyds TSB o gyfleuster benthyg y cytunwyd arno ar gyfer y prosiect yn 2006. Trafodwyd a chytunwyd ar gyfleuster benthyg pellach yn ystod 2007/08 i dalu am y costau o ymdrin â chyflwr y ddaear ar y safle, i dalu maes o law am y premiwm prydles i brynu budd prydles-hir yn y safle ar ôl cwblhau'r gwaith adeiladu, ac i ddarparu cyllid pontio hyd nes i lifoedd cyllid eraill o'r cynllun busnes fod ar gael. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd gan oddeutu 60% o fenthyciadau tymor-hir y Brifysgol gyfraddau llog sefydlog, ac roedd 40% yn newidiol ac wedi'u cysylltu â chyfradd sylfaenol Banc Lloegr. Drwy gydol y flwyddyn, roedd y gyfradd sefydlog o 4.95% yn is na'r gyfradd newidiol, ond ers diwedd y flwyddyn mae'r sefyllfa wedi newid yn llwyr oherwydd y gostyngiadau mawr yn y gyfradd sylfaenol. Roedd y gyfradd LIBOR yn parhau'n uwch na'r gyfradd sylfaenol drwy gydol y flwyddyn a, gan ddefnyddio ei pholisi rheoli trysorlys a ddiwygiwyd ar 1 Awst 2007, cynyddodd y Brifysgol yr incwm mae'n gallu derbyn llog arno.

- **Dangosyddion Perfformiad Allweddol**

Yn ystod y flwyddyn fe barhaodd y Brifysgol i ddatblygu dangosyddion perfformiad allweddol (DPAion) mewn perthynas â'i strategaethau, a chymerodd ran mewn prosiect yn y sector addysg uwch i ddatblygu arfer da yn y maes hwn. Cynyddodd cymhareb gyfredol y Brifysgol yn ystod y flwyddyn o 2.04 i 2.06 (DPA: cymhareb gyfredol i fod yn fwy nag 1), ac roedd ei gwarged cost hanesyddol yn 2.65% (DPA: gwarged cost hanesyddol i fod rhwng 1% a 3%). Gostyngodd asedau net am y tro cyntaf o ganlyniad i'r cynnydd mawr yn y diffyg pensiwn (DPA: asedau net i fod yn fwy na'u gwerth yn y flwyddyn flaenorol). Bu cynnydd mewn incwm o ffynonellau heblaw am y cyngor cyllido (CCAUC) yn ystod 2007/08 (DPA: incwm o ffynonellau heblaw am CCAUC i fod yn fwy na'u gwerth yn y flwyddyn flaenorol), ond ystumiwyd hyn gan y ffaith i'r grant Ffrwd Incwm Atodol unwaith-yn-unig gael ei dalu y llynedd, ac i ffioedd "ychwanegol" gael eu cyflwyno. Gwelwyd gostyngiad bach mewn incwm o ffynonellau eraill, yn enwedig incwm o grantiau'r UE ac o drefniadau ffranseis tramor.

3. Recriwtio myfyrwyr

Roedd newyddion cymysg o ran nifer y myfyrwyr a gofrestrodd yn ystod 2007/08. Gwelwyd gostyngiad bach net yng nghyfanswm y myfyrwyr cofrestredig. Bu cynnydd o 4% mewn cofrestriadau newydd ar gyrsiau addysg uwch a addysgir yng Nghasnewydd, ac roedd cofrestriadau ar y nifer bach o gyrsiau addysg bellach tua'r un fath. Gan ddefnyddio cyfrifiadau'r Asiantaeth Ystadegau Addysg Uwch ar gyfer niferoedd "cyfwerth ag amser-llawn" (CALl), cofnododd y Brifysgol gynnydd bach iawn. Gwelwyd gostyngiadau yn nifer y myfyrwyr ar ein cyrsiau dysgu o bell ac ar gyrsiau a addysgir mewn partner golegau o dan drefniadau ffranseis yn y DU a thramor. Bu cynnydd o 99% i ychydig dros 99.1% yn nifer y myfyrwyr a recriwtiwyd o ysgolion y wladwriaeth, a chynnydd o 7.9% i 8.1% yng nghyfran ein hisraddedigion a oedd yn derbyn lwfans myfyrwyr anabl

4. Costau Pensiwn

Manylir ar gostau pensiwn yn nodyn 33, ac mae datgeliadau yn unol â Safon Adrodd Ariannol 17. Mae costau cyflog y Brifysgol yn cynnwys

taliadau pensiwn cyflogwyr i Gronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) o £1.90 miliwn o'u cymharu ag £1.47 miliwn y flwyddyn gynt. Gellir priodoli £0.42 filiwn o'r gost i "gost gwasanaeth yn y gorffennol" sydd wedi codi o ganlyniad i newid darpariaethau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn ystod y flwyddyn, yn sgil cyflwyno Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007, ynghyd â setiau atodol eraill o Reoliadau. Yn fwyaf arwyddocaol, mae'r Rheoliadau'n cyflwyno Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol diwygiedig o 1 Ebrill 2008. At ei gilydd, nid yw'r newidiadau'n effeithio ond ar fuddion sy'n cronni a chyfraniadau aelodau o 1 Ebrill 2008 ymlaen, gyda'r canlyniad bod costau gwasanaeth cyfredol cyflogwyr yn newid o'r dyddiad hwn.

Serch hynny, mae'r darpariaethau newydd yn golygu bod rhai newidiadau mewn buddion marwolaeth mewn perthynas â gwasanaeth cronedig (er enghraifft, cyflwynwyd pensiynau ar gyfer partneriaid sy'n cyd-fyw a chynnydd yn y cyfnod "gwarant", sef y cyfnod mae pensiwn yn parhau ar ôl marwolaeth y pensiynwr). Mae'r newidiadau penodol hyn yn golygu bod cynnydd yng ngwerth rhwymedigaethau cronedig, sy'n ymddangos fel "cost gwasanaeth yn y gorffennol" yn y ffigurau SAA 17. Mae'r gost yn amrywio o gyflogwr i gyflogwr, ond yn nodweddiadol mae hi rhwng 0.5% ac 1% o werth rhwymedigaethau pensiwn SAA 17 y cyflogwr ar ddiwedd y flwyddyn, felly roedd cost Casnewydd ym mhen uchaf yr amrediad. Yn achos Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen), bu cynnydd o £8.2 filiwn yn y rhwymedigaethau net a gyfrifwyd o dan SAA 17 yn ystod y deuddeng mis diwethaf, sy'n golygu bod y diffyg yn y cynllun sydd i'w briodoli i'r Brifysgol wedi dyblu. Roedd y cynnydd yn ganlyniad i gyfuniad o gynnydd mewn rhwymedigaethau buddion (£6.6 miliwn) a gostyngiad yn asedau'r cynllun (£1.6 miliwn). Trafodwyd eisoes rai o'r rhesymau dros y cynnydd mewn rhwymedigaethau buddion. Dau ffactor pwysig arall oedd y newidiadau mewn tybiaethau disgwyliad oes ar gyfer pensiynwyr cyfredol 65 oed, a'r dewis o gyfradd ddisgowntio i gyfrifo gwerth presennol taliadau amcangyfrifedig yn y dyfodol. Er bod y gyfradd ddisgowntio a ddefnyddiwyd gan yr actiwari ychydig yn uwch nag yn y flwyddyn flaenorol (cynnydd o 5.8% i 5.9%), nid yw mor uchel ag y gallasai fod o dan y dulliau a ganiateir gan SAA 17. Byddai cyfradd ddisgowntio uwch wedi lleihau'r atebolrwydd a gyfrifwyd ar gyfer rhwymedigaethau buddion, ond nid yw'r Brifysgol wedi ceisio amnewid gwerth llai gochelgar yn y cyfrifiad. Er mwyn ymdrin â'r rhwymedigaethau hyn, cynyddodd cyfraniadau'r Brifysgol at y cynllun yn sylweddol ar 1 Ebrill 2008 o 13.6% i 15.8% (o'i gymharu â'r cynnydd cynlluniedig i 13.9% a ddisodlwyd yn dilyn yr ymarfer prisio teirblwydd). Fel y nodwyd yn y blynyddoedd blaenorol, nid yw'n glir a fydd y codiadau mewn cyfraniadau yn ddigonol i ymdrin â'r cynnydd mewn rhwymedigaethau pensiwn a fydd yn codi o'r cytundeb cenedlaethol ar gyflogau a'r cytundeb fframwaith cyflog, y mae'r ddau ohonynt yn cynyddu costau cyflog gan fwy na chyfradd chwyddiant.

5. Gwariant Cyfalaf

Yn ystod y flwyddyn, gwariodd y Brifysgol £1.2 filiwn ar ychwanegiadau at adeiladau. Roedd prosiectau'n cynnwys dodrefnu llawr uchaf yr Adeilad Kegie newydd ar gampws Caerllion, a dechrau gwaith adnewyddu mawr ar un o'n darlithfeydd. Parhaodd y rhaglen o welliannau i'r ystâd yn unol â'r archwiliad anabledd, ynghyd â mân weithiau eraill wedi'u hanelu at wella profiad ein myfyrwyr. Parhaodd y gwaith cyn-adeiladu ar brosiect campws canol y ddinas ac erbyn diwedd y flwyddyn roedd y Brifysgol bron wedi cwblhau'r broses ddylunio manwl ar gyfer Cam E ac wedi

dechrau Camau F i H. Cafwyd caniatâd cynllunio yn ystod y flwyddyn, felly cafodd gwariant ar waith dylunio a galluogi safle ei gyfalafu fel ased a oedd yn cael ei adeiladu. Gwariwyd £1 filiwn ar gyfarpar a ffitiadau ac ar weithredu ein strategaeth rheoli carbon.

6. Llifoedd Arian

Y mewnlif arian net o weithgareddau gweithredu sy'n parhau oedd £4.6 filiwn, £2.2 filiwn yn fwy na'r llynedd. Bu cynnydd o £0.1 filiwn mewn dyledwyr a rhagdaliadau, tra bu cynnydd o £1.5 miliwn mewn credydwyr: symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn. Bu cynnydd o £3.1 filiwn mewn gweddillion adnau tymor-byr. Cafodd swm o £3.4 miliwn ei dynnu i lawr o fenthyciad tymor-hir newydd i ariannu prosiect campws canol y ddinas, fel y nodwyd ynghynt. Ar ôl caniatáu ar gyfer gwariant cyfalaf o £5.6 miliwn, wedi'i wrthbwyso gan grantiau ac adenillion ar fuddsoddiadau o £0.8 miliwn, bu cynnydd o £0.1 filiwn mewn gweddillion arian net. Os cymerir arian parod, adneuon a benthyciadau gyda'i gilydd mae gan y Brifysgol gyllid net, sydd bellach yn £6.1 filiwn ar ôl gostyngiad o £0.2 filiwn.

7. Talu Credydwyr

Mae'r Brifysgol yn ymdrechu i dalu cyflenwyr yn unol â'r telerau talu y cytunwyd arnynt. Ond gan ei bod hi'n bolisi gan y Brifysgol i gael y telerau mwyaf ffafriol ar gyfer ei holl drafodion, nid oes unrhyw delerau unffurf ar gyfer talu credydwyr. Mae'r Brifysgol yn cefnogi cynllun Llywodraeth Cynulliad Cymru i dalu cyflenwyr bach, ac adolygir y telerau talu yn ystod 2008/09.

8. Amrywiaeth mewn Cyflogaeth

Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i hyrwyddo amrywiaeth a sicrhau cyfle cyfartal i staff a myfyrwyr fel ei gilydd. Mae gennym amryw o bolisïau a chynlluniau yn eu lle i hybu hyn.

Mae gan y Brifysgol Bolisi a Chynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol sy'n cynnwys targedau sy'n cael eu hadolygu a'u monitro'n rheolaidd. Cysylltir y targedau â meysydd perthnasol y Cynllun Strategol. Mae Adrannau ac Ysgolion wedi parhau i roi sylw i Amrywiaeth ac mae Cynlluniau Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol bellach yn eu lle mewn llawer maes ac fe'u hadolygir yn rheolaidd.

Ers sicrhau symbol 'Two Ticks' y cynllun Positif Ynghylch Anabledd ym mis Ionawr 2004, mae'r Brifysgol wedi parhau â'r gwaith sy'n angenrheidiol i gynnal ei hymrwymiadau (h.y. y Cynllun Cyfweliadau Sicr, hyfforddiant ac ymwybyddiaeth, cadw staff sy'n dod yn anabl yn ystod cyflogaeth, y broses adolygu flynyddol).

Mae'r gwaith ym maes Amrywiaeth a Chydraddoldeb yn canolbwyntio ar hyn o bryd ar faterion anabledd, oedran a rhyw, er mwyn rhagweld deddfwriaeth sydd ar y gweill.

9. Cyfraniad y Staff

Mae'r Brifysgol yn rhoi pwyslais mawr ar gyfraniad ei staff ac ar gyfathrebu da gyda hwy.

Anogir y staff i gymryd rhan mewn ymgynghoriadau ffurfiol ac anffurfiol ar lefel y Brifysgol a'r adran, weithiau drwy fod yn aelodau o Bwyllgorau ffurfiol (e.e. y Bwrdd Academaidd, y Pwyllgor Datblygu a Chynllunio Academaidd, a'r Panel Amrywiaeth). Hefyd gall staff a etholir adlewyrchu barn staff academaidd a staff cymorth yng nghyfarfodydd Bwrdd y Llywodraethwyr.

10. Gobeithion at y Dyfodol

Mae'r Brifysgol yn dymuno tyfu ymhellach, ac

mae'n gweithio'n galed i ddatblygu ei threfniadau cydweithiol â llawer o randdeiliaid. Ystyrir bod adfywiad a ffyniant economaidd Casnewydd a de-ddwyrain Cymru yn allweddol i lwyddiant y Brifysgol yn y dyfodol. Gan weithio gyda chyflogwyr, y llywodraeth a sefydliadau addysg uwch eraill, mae'r Brifysgol yn ymdrechu i fod o'r budd mwyaf posibl i gymdeithas drwy addysgu a dysgu arloesol, ymchwil a menter. Bydd blwyddyn ariannol 2008/09 yn gweld dechrau dwy gyd-fenter bwysig gyda phartneriaid o'r sector preifat. Y gyntaf o'r rhain yw agor Canolfan Astudio Ryngwladol Cymru ar gampws Caerllion, mewn partneriaeth â Study Group International. O dan y prosiect hwn, addysgir sgiliau Saesneg i fyfyrwyr a recriwtir o bedwar ban byd, i'w paratoi ar gyfer eu hastudiaethau addysg uwch mewn sefydliadau ledled Cymru. Mae'r ail brosiect yn cynnwys agor y llety myfyrwyr "Opal One" newydd yng nghanol Casnewydd. Bydd yr adeilad yn cael ei redeg gan grŵp eiddo Opal sy'n arbenigo mewn darparu llety myfyrwyr, a bydd yn rhan o'n prosiect campws canol y ddinas. Mae'r gwaith adeiladu ar weddill prosiect campws canol y ddinas ar fin dechrau, ac mae'r risgiau a allai effeithio ar lwyddiant prosiect cyfalaf mwyaf erioed y Brifysgol wedi cael eu lleddfu hyd y bo modd. Bydd y contract dylunio ac adeiladu'n cynnwys pris mwyaf gwarantedig a bydd yn cael ei oruchwylio gan reolwyr prosiect allanol. Cyfyngwyd ar effeithiau newidiadau mewn cyfraddau llog yn y dyfodol drwy'r cytundebau a wnaed gyda banc Lloyds TSB. Mae'r pecyn ariannu y cytunwyd arno gyda Chyngor Dinas Casnewydd a Llywodraeth Cynulliad Cymru o dan y Cytundeb Datblygu yn gosod rhwymedigaethau yn ogystal â rhoi hawliau, ond cânt eu cyflawni yn yr un ysbryd o bartneriaeth â'r un a arweiniodd at eu creu. Bydd amseriad gwerthu asedau'n cael ei gynllunio i sicrhau bod eu cyfraniad mor fawr â phosibl. Fel pob SAU arall, mae Casnewydd yn wynebu pwysau megis costau cyflog a'r rhwymedigaethau pensiwn cysylltiedig, ac o dro i dro, bydd costau nad ydynt yn ymwneud â chyflog yn gosod her, megis y cynnydd diweddar mewn costau tanwydd. Mae ein cymysgedd annodweddiadol o fyfyrwyr amser-llawn a rhan-amser, a'r proffil oedran annodweddiadol cysylltiedig, yn ei gwneud hi'n anodd asesu effaith debygol newidiadau demograffig neu newidiadau mewn cyllid myfyrwyr. Mae'r tan-gyllido cymharol yn achos myfyrwyr rhan-amser yn parhau'n her i Gasnewydd.

11. Casgliad

Llwyddodd y Brifysgol i gyrraedd ei tharged o ran gwarged a gwnaeth gryn gynnydd gyda'i phrosiect campws canol y ddinas. Mae'r Brifysgol yn parhau i gyflawni ei chenhadaeth drwy weithredu ei strategaethau mewn partneriaeth â rhanddeiliaid allweddol. Bydd yn parhau i fynd i'r afael â phob her ac i fanteisio ar gyfleoedd wrth iddynt godi yn erbyn cefndir o reolaeth fewnol a risg gadarn.

Mr A Wilkinson
Cadeirydd

RHEOLAETH GORFFORAETHOL

Mae Bwrdd y Llywodraethwyr yn croesawu adroddiad y Pwyllgor ar Agweddau Ariannol Rheolaeth Gorfforaethol ("Pwyllgor Cadbury"), a Chod Ymarfer Gorau Pwyllgor Cadbury. Er nad yw'r Brifysgol, gan ei bod yn gorfforaeth â statws elusennol a ffurfiwyd drwy Ddeddf Seneddol, yn cael ei rheoleiddio gan Gyfnewidfa Stoc Llundain, mae Bwrdd y Llywodraethwyr yn fodlon bod y Brifysgol a'r Grŵp wedi cydymffurfio drwy gydol y flwyddyn â darpariaethau'r Cod, ar wahân i'r rheiny'n ymwneud â chontractau gwasanaeth a dewisiadau stoc cyfarwyddwyr na allant gael eu cymhwyso at Brifysgolion.

- **Crynodeb o Strwythur Rheolaeth Gorfforaethol y Brifysgol**

Mae Bwrdd Llywodraethwyr y Brifysgol yn cynnwys unigolion lleyg ac academaidd a benodwyd o dan Offeryn ac Erthyglau Llywodraeth y Brifysgol; mae'r mwyafrif ohonynt yn anweithredol. Mae rolau Cadeirydd a Dirprwy Bwrdd y Cyfarwyddwyr wedi'u gwahanu oddi wrth rôl Is-Ganghellor y Brifysgol. Mae'r materion a neilltuir yn arbennig i Fwrdd y Llywodraethwyr wneud penderfyniadau arnynt wedi'u nodi yn Offeryn ac Erthyglau Llywodraeth y Brifysgol, yn ôl defod ac o dan y Memorandwm Ariannol gyda Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru ("CCAUC"). Mae Bwrdd y Llywodraethwyr yn gyfrifol am gyfeiriad strategol y Brifysgol a'r Grŵp, am gymeradwyo datblygiadau mawr ac am dderbyn adroddiadau rheolaidd gan Swyddogion Gweithredol ar weithrediad ei fusnes o ddydd i ddydd ac ar ei is-gwmnïau ac Undeb y Myfyrwyr.

Bydd Bwrdd y Llywodraethwyr yn cyfarfod o leiaf bum gwaith y flwyddyn ac mae ganddo sawl Pwyllgor, gan gynnwys Pwyllgor Cyllid, Polisi Cyflogaeth a Materion Cyffredinol, Pwyllgor Tâl a Phwyllgor Archwilio. Mae'r holl Bwyllgorau hyn wedi'u sefydlu'n ffurfiol gyda chylch gorchwyl ac mae'r rhan fwyaf o'u haelodau'n aelodau lleyg o Fwrdd y Llywodraethwyr, y mae un ohonynt yn Gadeirydd.

Gwaith y Pwyllgor Cyllid, Polisi Cyflogaeth a Materion Cyffredinol yw rhoi argymhellion i Fwrdd y Llywodraethwyr ynghylch cyllidebau blynyddol y Brifysgol a monitro perfformiad mewn perthynas â chyllidebau a gymeradwywyd.

Gwaith y Pwyllgor Tâl yw pennu tâl blynyddol staff uwch.

Bydd y Pwyllgor Archwilio yn cyfarfod bob chwarter fel rheol. Gwahoddir yr Archwilwyr Allanol a'r Archwilwyr Mewnol i fynychu'r cyfarfodydd i drafod eu casgliadau ac argymhellion ar gyfer gwella systemau rheolaeth fewnol y Brifysgol a'r Grŵp, ynghyd ag ymateb a chynlluniau gweithredu'r rheolwyr. Bydd hefyd yn derbyn ac yn ystyried adroddiadau gan CCAUC fel yr effeithiant ar fusnes y Brifysgol a'r Grŵp ac yn monitro cydymffurfiad â'r gofynion rheoleiddio. Bydd yn adolygu datganiadau ariannol blynyddol y Brifysgol a'r Grŵp ynghyd â'r polisïau cyfrifydda.

Datblygwyd Proffil Risg Corfforaethol cynhwysfawr er mwyn helpu Bwrdd y Llywodraethwyr a'r Rheolwyr Gweithredol gyda gweithrediad y Brifysgol, ei his-gwmnïau ac Undeb y Myfyrwyr. Yn unol â pholisi risg y Brifysgol, aseswyd y risgiau ar sail eu tebygolrwydd ac effaith er mwyn gosod y lefel briodol o reolaeth ar gyfer pob un ac fel bod modd eu blaenoriaethu. Mae'r Proffil Risg Corfforaethol yn cynnwys y system gyfan o ddulliau rheoli, ariannol ac fel arall, a sefydlwyd i roi sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd gweithrediadau, rheolaeth ariannol fewnol, a chydymffurfiad â chyfreithiau a rheoliadau. Mae'r Brifysgol yn gwneud ei gorau bob amser i wella effeithiolrwydd ac

effeithlonrwydd ei gweithrediadau ac mae hyn yn waith parhaus.

- **Busnes Hyfyw**

Mae Bwrdd y Llywodraethwyr yn fodlon bod gan y Brifysgol a'r Grŵp adnoddau digonol i barhau i weithredu hyd y gellir rhagweld: am y rheswm hwn, parheir i ddefnyddio'r sail busnes hyfyw wrth baratoi'r datganiadau ariannol.

- **Rheolaeth Fewnol**

Bwrdd Llywodraethwyr y Brifysgol sy'n gyfrifol am system rheolaeth ariannol fewnol y Brifysgol ac am adolygu ei heffeithiolrwydd. Lluniwyd y system i reoli yn hytrach na dileu'r risg o fethu â chyflawni amcanion busnes ac ni all roi ond sicrwydd rhesymol ac nid absoliwt rhag camddatganiadau neu golledion o bwys.

Mae Bwrdd y Llywodraethwyr o'r farn bod yna broses barhaus ar gyfer canfod, gwerthuso a rheoli risgiau pwysig y Brifysgol, y bu yn ei lle ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2008 a hyd at y dyddiad y cymeradwywyd yr adroddiad a chyfrifon blynyddol, ei bod yn cael ei hadolygu'n rheolaidd gan Fwrdd y Llywodraethwyr, a'i bod yn cydymffurfio â'r arweiniad rheolaeth fewnol i gyfarwyddwyr ar y Cod Cyfunol fel y bo'n briodol i addysg uwch.

Dirprwywyd cyfrifoldeb dros oruchwylio'r broses rheoli risg i'r Cyfarwyddwr Cyllid. Bydd Bwrdd Rheoli'r Brifysgol yn cwblhau adolygiad blynyddol o'r gofrestr risg gorfforaethol, ac adolygiad chwarterol o'r risgiau allweddol. Caiff risgiau o bwys o dan y lefel hon eu cyflwyno i'r Bwrdd Rheoli i'w hystyried. Bydd y Pwyllgor Archwilio yn derbyn adroddiadau rheolaidd ar reoli risg.

Mae risgiau wedi cael eu blaenoriaethu yn ôl eu tebygolrwydd a'u heffaith.

Cynhwysir rheoli risg yn yr ymarfer cynllunio strategol blynyddol.

Ym mhob cyfarfod o Fwrdd y Llywodraethwyr derbynnir cofnodion y cyfarfod diweddaraf o'r Pwyllgor Archwilio, ac adroddiad gan y Cadeirydd.

Mae'r gwasanaeth archwilio mewnol, sy'n gweithredu yn ôl safonau a ddiffinnir yng Nghod Ymarfer Archwilio CCAUC, yn dylanwadu ar asesiad Bwrdd y Llywodraethwyr o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Seilir y rhaglen archwilio mewnol ar y gofrestr risg gorfforaethol a bydd y Pwyllgor Archwilio a Bwrdd y Llywodraethwyr yn cytuno arni. Bydd yr archwilwyr mewnol yn cyflwyno adroddiadau rheolaidd sy'n cynnwys barn annibynnol ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd agweddau penodol ar y system rheolaeth fewnol, ynghyd ag argymhellion ar gyfer gwelliannau.

Mae gwaith y rheolwyr gweithredol o fewn y sefydliad sy'n gyfrifol am ddatblygu a rheoli'r fframwaith rheolaeth fewnol, a sylwadau'r archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac adroddiadau eraill, hefyd yn dylanwadu ar asesiad Bwrdd y Llywodraethwyr o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol

Hwylusir rheolaeth ariannol fewnol gan ofynion wedi'u diffinio a'u ffurfioli'n glir ar gyfer cymeradwyo a rheoli gwariant sydd wedi'u cynnwys o fewn rheoliadau ariannol cynhwysfawr a gymeradwywyd gan Fwrdd y Llywodraethwyr.

Drwy orchymyn y Bwrdd

Dr P Noyes
Is-Ganghellor

CYFRIFOLDEBAU BWRDD LLYWODRAETHWYR PRIFYSGOL CYMRU, CASNEWYDD

Yn unol â Deddf Diwygio Addysg 1988, mae Bwrdd Llywodraethwyr y Brifysgol yn gyfrifol am weinyddu a rheoli busnes y Brifysgol a'i his-gwmnïau ac mae gofyn iddo gyflwyno datganiadau ariannol archwiliedig ar gyfer pob blwyddyn ariannol.

Bwrdd y Llywodraethwyr sy'n gyfrifol am gadw cyfrifon priodol sy'n datgelu sefyllfa ariannol y Brifysgol a'r Grŵp â chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, ac sy'n galluogi'r Bwrdd i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â Deddf Diwygio Addysg 1988, y Cyfarwyddyd ar Gyfrifon a roddir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, y Datganiad o Arfer Cymeradwy, a safonau cyfrifydda perthnasol eraill. Yn ogystal, o fewn telerau ac amodau'r Memorandwm Ariannol y cytunwyd arno rhwng Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a Bwrdd Llywodraethwyr y Brifysgol, mae gofyn i Fwrdd y Llywodraethwyr, drwy ei ddeiliad swydd dynodedig, baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi darlun gwir a theg o gyflwr busnes y Brifysgol a'r Grŵp ac o'r gwarged neu ddiffyg a llifoedd arian am y flwyddyn honno.

Wrth beri i'r datganiadau ariannol gael eu paratoi, rhaid i Fwrdd y Llywodraethwyr sicrhau bod:

- polisïau cyfrifydda addas yn cael eu dewis a'u cymhwyso'n gyson;
- barnau ac amcangyfrifon yn cael eu gwneud sy'n rhesymol a doeth;
- safonau cyfrifydda cymwys wedi cael eu dilyn, yn amodol ar ddatgelu ac egluro unrhyw wyriadau o bwys yn y datganiadau ariannol;
- datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar sail busnes hyfyw oni bo'n amhriodol tybio y bydd y Brifysgol a'r Grŵp yn parhau i weithredu.

Mae Bwrdd y Llywodraethwyr wedi cymryd camau rhesymol i:

- sicrhau bod arian Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru yn cael ei ddefnyddio at y pwrpas y cafodd ei roi yn unig ac yn unol â'r Memorandwm Ariannol â CCAUC ac unrhyw amodau eraill y gall CCAUC eu pennu o bryd i'w gilydd;
- sicrhau bod dulliau rheoli ariannol a rheolaethol priodol yn eu lle i ddiogelu arian cyhoeddus ac arian o ffynonellau eraill;
- diogelu asedau'r Brifysgol a'r Grŵp ac atal a chanfod twyll;
- sicrhau bod adnoddau a gwariant y Brifysgol a'r Grŵp yn cael eu rheoli mewn ffordd ddarbodus, effeithlon ac effeithiol.

Cyfrifoldeb Bwrdd y Llywodraethwyr yw cynnal a diogelu gwefan y Brifysgol. Nid yw'r gwaith a wneir gan yr archwilwyr yn cynnwys rhoi ystyriaeth i'r materion hyn ac, felly, nid yw'r archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb dros newidiadau a all fod wedi cael eu gwneud i'r Datganiadau Ariannol ers iddynt gael eu rhoi ar y wefan.

Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig yn ymwneud â pharatoi a lledaenu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

Drwy orchymyn y Bwrdd

Dr P Noyes
Is-Ganghellor

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I FWRDD LLYWODRAETHWYR PRIFYSGOL CYMRU, CASNEWYDD

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol ('y datganiadau ariannol') Prifysgol Cymru, Casnewydd am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2008 sy'n cynnwys y Cyfrif Incwm a Gwariant Cyfunol, y Mantolenni, y Datganiad Llif Arian Cyfunol, y Datganiad o Gyfanswm yr Enillion a Cholledion Cydnabyddedig a'r nodiadau cysylltiedig. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y confensiwn cost hanesyddol (wedi'i addasu gan ailbrisio rhai asedau sefydlog) ac yn unol â'r polisïau cyfrifydda a nodir yn y Datganiad o Bolisïau Cyfrifydda.

Priod Gyfrifoldebau Bwrdd y Llywodraethwyr a'r Archwilwyr

Mae cyfrifoldeb Bwrdd y Llywodraethwyr dros baratoi'r datganiadau ariannol yn unol â'r Cyfarwyddyd ar Gyfrifon a roddir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, y Datganiad o Arfer Cymeradwy – Cyfrifydda ar gyfer Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch, a Chyfraith a Safonau Cyfrifydda (Arferion Cyfrifydda a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig) perthnasol y Deyrnas Unedig, yn cael ei egluro yn y Datganiad o gyfrifoldebau Bwrdd y Llywodraethwyr.

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â'r gofynion cyfreithiol a rheoleiddiol perthnasol a Safonau Archwilio Rhyngwladol (Y Deyrnas Unedig ac Iwerddon). Mae'r adroddiad hwn, gan gynnwys y farn, wedi cael ei baratoi ar gyfer Bwrdd Llywodraethwyr y sefydliad yn unig yn unol ag Erthyglau Llywodraeth y sefydliad ac adran 124B o Ddeddf Diwygio Addysg 1988, ac nid at unrhyw ddiben arall. Nid ydym, wrth roi'r farn hon, yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb dros unrhyw bwrpas arall nac i unrhyw berson arall y dangosir yr adroddiad hwn iddo neu y gall ddod i'w ddwylo ac eithrio lle y cytunir yn benodol ar hyn drwy gael ein caniatâd ymlaen llaw mewn ysgrifen.

Rydym yn adrodd i chi ein barn ar p'un a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun gwir a theg ac a ydynt wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cyfarwyddyd ar Gyfrifon a roddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru ac â'r Datganiad o Arfer Cymeradwy – Cyfrifydda ar gyfer Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch. Rydym hefyd yn adrodd ein barn, ym mhob ffordd bwysig, ar p'un a yw'r gwariant o grantiau Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a chronfeydd eraill o bob ffynhonnell a weinyddir gan y sefydliad at ddibenion penodol wedi cael ei gymhwyso'n briodol at y dibenion hynny, ac, os yn briodol, wedi cael ei reoli yn unol â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol, ac a yw incwm, yn ein barn ni, wedi cael ei gymhwyso ym mhob ffordd bwysig yn unol â'r memorandwm ariannol â Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Rydym hefyd yn adrodd i chi os nad yw'r sefydliad, yn ein barn ni, wedi cadw cyfrifon priodol, os nad yw'r cyfrifon yn gyson â'r datganiadau ariannol, neu os nad ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad.

Darllenwn y wybodaeth arall yn y Datganiadau Ariannol ac ystyriwn y goblygiadau ar gyfer ein hadroddiad os deuwn i wybod am unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau o bwys â'r datganiadau ariannol. Nid yw'r wybodaeth arall yn cynnwys ond Adroddiad Bwrdd y Llywodraethwyr a'r datganiad ar Reolaeth Gorfforaethol.

Rydym hefyd yn adolygu'r datganiad o reolaeth fewnol a gynhwysir fel rhan o'r datganiad ar Reolaeth Gorfforaethol a rhoddwn sylwadau os

yw'r datganiad yn anghyson â'n gwybodaeth am y sefydliad a'r grŵp. Nid oes gofyn i ni ystyried a yw'r datganiad ar reolaeth fewnol yn cwmpasu'r holl risgiau a dulliau rheoli, nac i roi barn ar effeithiolrwydd gweithdrefnau rheolaeth gorfforaethol y sefydliad na'i weithdrefnau risg a rheoli. Ystyriwn y goblygiadau ar gyfer ein hadroddiad os deuwn i wybod am unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau o bwys â'r datganiadau ariannol. Nid ydym yn gyfrifol am unrhyw wybodaeth arall.

Sail ein barn archwilio

Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (Y DU ac Iwerddon) a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio a'r Cod Ymarfer ar Archwilio a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Mae archwiliad yn cynnwys archwilio, ar sail prawf, y dystiolaeth sy'n berthnasol i symiau a datgeliadau yn y datganiadau ariannol. Mae hefyd yn cynnwys asesiad o'r amcangyfrifon a'r barnau arwyddocaol a wnaed gan Fwrdd y Llywodraethwyr wrth baratoi'r datganiadau ariannol, ac o a yw'r polisïau cyfrifydda yn briodol i amgylchiadau'r grŵp, wedi eu cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol.

Rydym wedi cynllunio a chyflawni ein harchwiliad er mwyn casglu'r holl wybodaeth a'r esboniadau a oedd yn angenrheidiol yn ein barn ni er mwyn i ni gael digon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol nad oes camddatganiad o bwys yn y datganiadau ariannol, boed hynny wedi ei achosi gan dwyll neu afreoleidd-dra neu gamgymeriad arall. Wrth lunio ein barn, rydym hefyd wedi gwerthuso pa mor ddigonol yn gyffredinol y cyflwynwyd y wybodaeth yn y datganiadau ariannol.

Barn

Yn ein barn ni:

i. mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun teg a chywir o gyflwr busnes y sefydliad a'r grŵp ar 31 Gorffennaf 2008, ac o warged incwm dros wariant a llifoedd arian am y flwyddyn a ddaeth i ben ac fe'u paratowyd yn gywir yn unol â'r Cyfarwyddyd ar Gyfrifon a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a'r Datganiad o Arfer Cymeradwy – Cyfrifydda ar gyfer Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch, ac Arferion Cyfrifydda a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig;

ii. ym mhob ffordd bwysig, mae gwariant o grantiau Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a chronfeydd eraill o bob ffynhonnell a weinyddir gan y sefydliad at ddibenion penodol wedi cael ei gymhwyso'n briodol at y dibenion hynny, ac, os yn briodol, wedi cael ei reoli yn unol â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol;

iii. ym mhob ffordd bwysig, mae incwm wedi cael ei gymhwyso yn unol â statudau'r sefydliad a lle y bo'n briodol yn unol â'r memorandwm ariannol â Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.

PricewaterhouseCoopers LLP
Cyfrifwyr Siartredig ac Archwilwyr Cofrestredig
Caerdydd
18 Rhagfyr 2008

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFYDDA

1. SAIL PARATOI

Mae'r datganiadau ariannol wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â'r Cyfarwyddwyd ar Gyfrifon a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a'r Datganiad o Arfer Cymeradwy – Cyfrifydda ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch.

1.1 SAIL CYFRIFYDDA

Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â'r confensiwn cost hanesyddol, wedi'i addasu ar gyfer rhai prisiadau o asedau sefydlog.

1.2 SAIL CYFUNO

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cyfuno datganiadau ariannol y Brifysgol, ei holl is-gwmnïau ac Undeb y Myfyrwyr am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2008. Mabwysiadwyd polisïau cyfrifydda unffurf drwy'r Grŵp.

Mae canlyniadau Undeb y Myfyrwyr yn cael eu cyfuno â chanlyniadau Grŵp y Brifysgol o ganlyniad i'r lefel o reolaeth a ymarferir.

2. CYDNABOD INCWM

Mae incwm o waddolion a rhoddion penodol, grantiau ymchwil, contractau a gwasanaethau eraill a ddarperir yn cael ei gynnwys i'r graddau yr aed i wariant yn ystod y flwyddyn, ynghyd ag unrhyw gyfraniadau cysylltiedig tuag at orbenion.

Mae'r holl incwm o adneuon tymor-byr a buddsoddi asedau gwaddol yn cael ei gredydu i'r Cyfrif Incwm a Gwariant ar sail dderbyniadwy.

Mae grantiau rheolaidd gan y Cynghorau Cyllido yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y gellir eu derbyn.

Mae grantiau anrheolaidd gan y Cynghorau Cyllido neu gyrff eraill a dderbynnir mewn perthynas â phrynu neu adeiladu asedau sefydlog yn cael eu trin fel grantiau cyfalaf gohiriedig a'u hamorteiddio yn unol â dibrisiad yn ystod oes yr ased.

3. CYNLLUNIAU PENSIWN

Y ddau brif gynllun pensiwn ar gyfer staff y Brifysgol yw Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) (CBGF) a Chynllun Pensiwn yr Athrawon (CPA). Cynlluniau buddion diffiniedig wedi'u cyllido yw'r cynlluniau hyn ac maent hwy wedi'u contractio allan o Gynllun Pensiwn Cysylltiedig ag Enillion y Wladwriaeth. Caiff CBGF ei phrisio bob tair blynedd gan actiwari â chymhwyster proffesiynol gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, ac mae cyfradd y cyfraniad sy'n daladwy yn cael ei phennu gan yr Awdurdod Gweinyddu ar sail cyngor yr actiwari. Mae CPA yn cael ei phrisio gan actiwari bob pum mlynedd gan Adran Actiwaraidd y Llywodraeth, gan ddefnyddio'r dull oedran ymaelodi. Mae cyfradd y cyfraniad sy'n daladwy yn cael ei phennu gan Asiantaeth Pensiwn yr Athrawon ar sail cyngor yr actiwari.

Mewn perthynas â CBGF, mae'r ased neu rwymedigaeth net a gydnabyddir yn y fantolen yn cynrychioli gwerth presennol y rhwymedigaethau diffiniedig o ran buddion ar ôl tynnu gwerth teg asedau'r cynllun. Defnyddir cyfraddau marchnad terfynol i fesur asedau'r cynllun ac mae rhwymedigaethau pensiwn yn cael eu mesur gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau a'u disgowntio ar y gyfradd adennill gyfredol ar fondiau corfforaethol ansawdd uchel o gyfnodau cyfwerth. Mae'r cynnydd yng ngwerth presennol y rhwymedigaeth y disgwylir iddo godi o wasanaeth staff yn ystod y flwyddyn yn cael ei godi ar gostau staff. Codir am yr adenillion disgwyliedig ar asedau'r cynllun a'r cynnydd yn ystod y flwyddyn yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun sy'n codi o dreigl amser fel traul llog. Cydnabyddir enillion a cholledion actiwaraidd yn y datganiad o gyfanswm yr enillion a cholledion cydnabyddedig.

Nid yw'n bosibl dweud beth yw cyfran y Brifysgol o asedau a rhwymedigaethau gwaelodol y CPA. Felly, fel y caniateir gan SAA 17, cyfrifir am y CPA fel cynllun cyfrannu diffiniedig lle y mae'r cyfraniadau sy'n cronni yn cael eu codi ar gostau staff yn ystod y flwyddyn.

4. ASEDAU ANNIRIAETHOL

4.1 Ewyllys Da

Mae ewyllys da sy'n codi gyda chyfuno, sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y pris prynu a gwerth teg asedau net a gafwyd, yn cael ei ddatgan am y gost wedi tynnu swm am amorteiddiad. Cyfrifir amorteiddiad i ddiddymu cost ewyllys da, ar sail linol, dros ei hoes fuddiol amcangyfrifedig o 10 mlynedd.

Codir blwyddyn lawn o dâl amorteiddiad yn ystod blwyddyn y prynu ac ni chodir unrhyw dâl yn ystod blwyddyn y gwaredu.

5. ASEDAU SEFYDLOG DIRIAETHOL

5.1 Tir ac Adeiladau

Mae'r Brifysgol wedi manteisio ar ddarpariaethau trosiannol SAA 15 a chedwir asedau am eu swm ar bapur (yn amodol ar y gofyniad i roi prawf arnynt am amhariad os yw'n ymddangos y gall amhariad fod wedi digwydd). Nid yw'r prisiad olaf a wnaed, ar 31 Gorffennaf 1997 gan Wasanaeth Syrfewyr Siartredig y Prisiwr Dosbarth, wedi cael ei ddiweddaru.

Mae tir yn rhydd-ddaliadol ac nid yw'n cael ei ddibrisio oherwydd yr ystyrir bod ganddo oes fuddiol ddiderfyn. Caiff adeiladau eu dibrisio, ar sail linol, yn ystod eu hoes fuddiol ddisgwyliedig o 50, 25 neu 10 mlynedd.

5.2 Gwaredu Tir ac Adeiladau

Gall tir ac adeiladau a drosglwyddwyd o'r Awdurdod Lleol neu sydd wedi cael eu hariannu gan arian trysorlys gael eu gwaredu, ond rhaid i'r Brifysgol gael caniatâd CCAUC i gadw'r enillion, fel y nodir yn y Memorandwm Ariannol.

5.3 Cyfarpar

Mae cyfarpar sy'n costio llai na £5,000 yr eitem unigol neu grŵp o eitemau cysylltiedig yn cael ei ddiddymu yn y flwyddyn y'i ceir. Caiff yr holl gyfarpar arall ei gyfalafu.

Mae cyfarpar wedi'i gyfalafu yn cael ei gynnwys am y gost a'i ddibrisio, ar sail linol yn ystod ei oes fuddiol ddisgwyliedig, fel a ganlyn:

Cyfarpar cyfrifiadurol a cherbydau modur - 5 mlynedd
Cyfarpar cyffredinol, gosodion a ffitiadau - 7 mlynedd

Codir blwyddyn lawn o dâl dibrisiad yn ystod y flwyddyn y prynir y cyfarpar ac ni chodir unrhyw dâl yn ystod y flwyddyn y'i gwaredir.

5.4 Asedau wedi'u Hariannu gan Grant Cyfalaf

Os prynir asedau sefydlog â chymorth grantiau, cânt eu cyfalafu a'u dibrisio fel uchod. Caiff y grantiau cysylltiedig eu trin fel grantiau cyfalaf gohiriedig a'u rhyddhau i incwm yn ystod oes fuddiol ddisgwyliedig yr ased.

5.5 Asedau sy'n Cael eu Hadeiladu

Mae asedau sydd yn y broses o gael eu hadeiladu ar ddiwedd y flwyddyn yn cael eu cynnwys am y gost (gan gynnwys llog wedi'i gyfalafu lle bo'n briodol). Ni ddarperir unrhyw ddibrisiad ar gyfer yr asedau hyn hyd nes iddynt gael eu cwblhau.

6. CRONFA AILBRISIO

Tir ac Adeiladau

Ar 31 Gorffennaf 1997, cafodd ystâd gyfan y Brifysgol ei hailbrisio ac felly mae'r gronfa ailbrisio yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y gost hanesyddol a'r prisiad o'r holl dir ac adeiladau ar y dyddiad hwn, wedi tynnu unrhyw fenthyciadau tymor-hir a etifeddwyd.

Cyn y dyddiad hwn, roedd y gronfa ailbrisio yn cynrychioli'r tir ac adeiladau a etifeddwyd oddi wrth yr Awdurdod Lleol adeg corffori. Cyfrifwyd y

gwerth ar 1 Ebrill 1992, wedi tynnu unrhyw fenthyciadau tymor-hir a etifeddwyd. Mae'r asedau a etifeddwyd wed cael eu dibrisio, lle bo'n briodol, bob blwyddyn ac mae'r symiau cyfatebol wedi cael eu rhyddhau o'r gronfa ailbrisio i'r gronfa Incwm a Gwariant.

7. ARIAN TRAMOR

Caiff trafodion mewn arian tramor eu trosi ar y gyfradd gyfnewid sydd mewn grym ar y dyddiad y gwneir y trafodion. Caiff asedau a rhwymedigaethau ariannol eu trosi ar y gyfradd sydd mewn grym ar ddiwedd y flwyddyn.

8. BUDDSODDIADAU

Cynhwysir buddsoddiadau asedau gwaddol yn y fantolen am y gost neu am werth y farchnad os oes gwahaniaeth sylweddol.

Cynhwysir buddsoddiadau tymor-byr yn y fantolen ar yr isaf o'u cost wreiddiol a gwerth gwireddadwy net.

9. STOCIAU

Caiff stociau eu prisio ar yr isaf o'u cost a gwerth gwireddadwy net.

10. CYNNAL A CHADW

Mae cost gwaith cynnal a chadw rheolaidd yn cael ei chodi ar y Cyfrif Incwm a Gwariant. Caiff costau gwaith adnewyddu a chynnal a chadw mawr eu cyfalafu a'u hamorteiddio ar sail linol yn ystod eu hoes economaidd lle mae'r gost adnewyddu neu gynnal a chadw yn adfer buddion economaidd yr ased cysylltiedig.

11. TRETHIANT

Mae'r Brifysgol yn elusen wedi'i heithrio o fewn ystyr atodlen 2 o Ddeddf Elusennau 1993 ac fel y cyfryw mae'n elusen o fewn ystyr adran 506 (1) o Ddeddf Treth Incwm a Threth Gorfforaeth 1988. Felly mae'n bosibl bod y Brifysgol wedi'i heithrio o dalu treth mewn perthynas ag incwm neu enillion cyfalaf a dderbynnir o fewn y categorïau a gwmpesir gan adran 505 o Ddeddf 1988 neu adran 256 o Ddeddf Trethu Enillion Trethadwy 1992, i'r graddau y mae'r fath incwm neu enillion yn cael eu defnyddio at ddibenion elusennol yn unig.

Nid yw'r Brifysgol wedi'i heithrio o dalu Treth ar Werth. Sut bynnag, mae gan y Brifysgol gytundeb â Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi i adennill rhan o'r TAW sy'n daladwy.

Mae is-gwmnïau'r Brifysgol yn talu Treth Gorfforaeth a TAW yn yr un ffordd ag unrhyw gorff masnachol.

12. DARPARIAETHAU

Cydnabyddir darpariaethau pan fo gan y sefydliad rwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol bresennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol, pan fo'n debygol y bydd angen trosglwyddo budd economaidd i gwrdd â'r rhwymedigaeth, a phan ellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth.

13. PRYDLESAU

Caiff taliadau prydles weithredol eu codi ar y Cyfrif Incwm a Gwariant yn y flwyddyn y maent yn gysylltiedig â hi.

Caiff asedau sefydlog, a ddelir o dan brydlesau cyllidol neu drefniadau ariannu eraill, a'r rhwymedigaethau prydles cysylltiedig, eu cofnodi yn y fantolen am werth teg yr asedau a brydleswyd ar ddechrau'r brydles. Mae gormodedd y taliadau prydles dros y rhwymedigaethau prydles a gofnodwyd yn cael ei drin fel taliadau cyllidol sy'n cael eu hamorteiddio dros bob cyfnod prydlesu i roi cyfradd codi tâl gyson ar y rhwymedigaethau sy'n weddill.

Cyfrif incwm a gwariant cyfunol
Am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2008

	Nodiadau	2007/2008	2006/2007
		£000	£000
Gweithrediadau'n Parhau			
Incwm			
Grantiau cyngor cyllido	1	22,267	22,988
Ffioedd dysgu a chontractau addysg	2	11,191	6,906
Grantiau a chontractau ymchwil	3	303	338
Incwm gweithredol arall	4	8,277	8,494
Incwm o waddolion a llog sy'n dderbyniadwy	5	708	553
Cyfanswm Incwm		**42,746**	**39,279**
Gwariant			
Costau staff	6	25,877	23,259
Treuliau gweithredol eraill	7	12,855	11,735
Costau cyn-adeiladu eithriadol	8	200	791
Dibrisiad ac amorteiddiad	13	2,565	2,490
Llog sy'n daladwy	9	657	526
Cyfanswm gwariant	10	**42,154**	**38,801**
Gwarged ar ôl dibrisiad asedau adeg prisio a chyn trethiant		592	478
Trethiant	11	-	-
Gwarged ar ôl dibrisiad asedau adeg prisio a threthiant		592	478
Trosglwyddiad i incwm cronedig o fewn gwaddolion	23	-	(11)
Gwarged am y flwyddyn a gadwyd o fewn cronfeydd wrth gefn	26	**592**	**467**

Datganiad cyfunol o wargedion cost hanesyddol
Am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2008

	Nodiadau	2007/2008	2006/2007
		£000	£000
Gwarged ar ôl dibrisiad asedau adeg prisio a threthiant		592	478
Gwahaniaeth rhwng y tâl dibrisiad cost hanesyddol a'r tâl dibrisiad gwirioneddol am y flwyddyn a gyfrifwyd ar y swm ailbrisiedig	24	524	526
Gwarged cost hanesyddol ar ôl trethiant		**1,116**	**1,004**

Datganiad o gyfanswm yr enillion a cholledion cydnabyddedig cyfunol Am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2008

	2007/2008	2006/2007
	£000	£000
Gwarged am y flwyddyn ar ôl trethiant	592	478
Arian gwaddol ychwanegol a dderbyniwyd	12	170
(Colledion) / enillion actiwaraidd am y flwyddyn ar y cynllun pensiwn	(7,774)	1,156
Cyfanswm y (colledion) / enillion cydnabyddedig mewn perthynas â'r flwyddyn	**(7,170)**	**1,804**

Cysoni

Cronfeydd wrth gefn a gwaddolion agoriadol	24,338	22,534
Cyfanswm y (colledion) / enillion cydnabyddedig am y flwyddyn	(7,170)	1,804
Cronfeydd wrth gefn a gwaddolion terfynol	**17,168**	**24,338**

Mantolenni ar 31 Gorffennaf 2008

	Nodiadau	Cyfunol 2008 £000	Cyfunol 2007 £000	Prifysgol 2008 £000	Prifysgol 2007 £000
Asedau Sefydlog					
Asedau diriaethol	13	39,167	36,144	39,116	36,080
Buddsoddiadau	14	-	-	200	200
		39,167	36,144	39,316	36,280
Buddsoddiadau Asedau Gwaddol	15	279	267	279	267
Asedau Cyfredol					
Stociau	16	59	49	31	25
Dyledwyr	17	2,877	2,803	2,864	2,749
Buddsoddiadau tymor-byr		13,942	10,819	13,942	10,819
Arian yn y banc ac mewn llaw		409	286	2	3
		17,287	13,957	16,839	13,596
Credydwyr: symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn	18	(8,364)	(6,841)	(8,335)	(6,868)
Asedau cyfredol net		8,923	7,116	8,504	6,728
Cyfanswm asedau tynnu rhwymedigaethau cyfredol		48,369	43,527	48,099	43,275
Credydwyr: symiau sy'n dod yn ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn	19	(8,317)	(4,886)	(8,317)	(4,886)
Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau	21	(76)	(41)	(76)	(41)
ASEDAU NET heb gynnwys rhwymedigaeth pensiwn		39,976	38,600	39,706	39,348
Rhwymedigaeth Pensiwn	33	(19,813)	(11,242)	(19,813)	(11,242)
ASEDAU NET		**20,163**	**27,358**	**19,893**	**27,106**
Grantiau cyfalaf gohiriedig	22	2,995	3,020	2,995	3,020
Gwaddolion	23	279	267	279	267
Cronfeydd wrth gefn					
Cronfa refeniw heb gynnwys diffyg pensiwn		20,323	18,410	20,090	18,195
Diffyg pensiwn	33	(19,813)	(11,242)	(19,813)	(11,242)
Cronfa refeniw yn cynnwys diffyg pensiwn	26	510	7,168	277	6,953
Cronfa ailbrisio	24	16,342	16,866	16,342	16,866
Cronfa gyfalaf	25	37	37	-	-
Cyfanswm cronfeydd wrth gefn		16,889	24,071	16,619	23,819
CYFANSWM CYLLID		**20,163**	**27,358**	**19,893**	**27,106**

Cafodd y datganiadau ariannol ar dudalennau 10 i 35 eu cymeradwyo gan Fwrdd y Llywodraethwyr ar 11 Rhagfyr 2008 a'u llofnodi ar ei ran gan y deiliaid swyddi dynodedig a ganlyn:

Mr A Wilkinson
Cadeirydd

Dr P Noyes
Is-Ganghellor

Mr R D S Jones
Cyfarwyddwr Cyllid

Datganiad llif arian cyfunol
Am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2008

	Nodiadau	2007/08 £000	2006/07 £000
Mewnlif arian net o weithgareddau gweithredu sy'n parhau	29	4,588	2,232
Adenillion ar fuddsoddiadau a gwasanaethu cyllid	30	182	425
Gwariant cyfalaf a buddsoddi ariannol	30	(4,996)	(2,157)
		(226)	500
Rheoli adnoddau hylifol	30	(3,111)	(5,268)
Ariannu	30	3,435	4,962
Cynnydd mewn arian yn ystod y flwyddyn		98	194

Cysoni llif arian net â symudiad mewn cyllid net

	Nodiadau	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Cynnydd mewn arian yn ystod y flwyddyn		98	194
Arian a roddwyd mewn adnau tymor-byr		3,123	5,449
Benthyciadau a gymerwyd allan		(3,511)	(5,000)
Benthyciadau a ad-dalwyd		76	38
Newid mewn cyllid net		(214)	681
Cyllid net ar 1 Awst	31	6,348	5,667
Cyllid net ar 31 Gorffennaf	31	6,134	6,348

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

1. Grantiau Cyngor Cyllido

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru		
Grant rheolaidd – addysgu	18,514	17,984
Grant rheolaidd – ymchwil	463	451
Grantiau penodol	2,178	3,541
Llywodraeth Cynulliad Cymru		
Grant rheolaidd ar gyfer Addysg Bellach	507	415
Grantiau cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd yn ystod y flwyddyn mewn perthynas â:		
Mân weithiau (nodyn 22)	271	240
Cyfarpar (nodyn 22)	334	357
	22,267	22,988

2. Ffioedd Dysgu a Chontractau Addysg

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Addysg Uwch:		
DU amser-llawn	7,502	3,708
DU rhan-amser	1,967	1,681
Myfyrwyr Undeb Ewropeaidd (UE) (heb gynnwys DU)	338	151
Myfyrwyr nid-UE	1,282	1,233
Arall:		
Ffioedd cyrsiau byr	102	133
	11,191	6,906

3. Grantiau a Chontractau Ymchwil

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Cynghorau Ymchwil	27	13
Elusennau'r DU	-	22
Cyllidwyd gan Lywodraeth y DU	114	284
Cyllidwyd gan Lywodraeth yr UE	34	-
Diwydiant y DU	128	19
	303	338

4. Incwm Gweithredol Arall

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd		
Diwydiant, masnach neu gorfforaeth gyhoeddus yn y DU	422	449
Llywodraeth ganolog ac awdurdodau lleol y DU	2,003	2,001
Ffynonellau eraill yn y DU	-	2
Cyrff Llywodraeth yr UE	2,276	2,526
Tramor arall	168	316
Neuaddau, arlwyo a chynadleddau	2,381	2,255
Incwm cyffredinol arall:		
Undeb y Myfyrwyr	597	551
Arall	418	384
Grantiau cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd yn ystod y flwyddyn (nodyn 22)	12	10
	8,277	8,494

5. Incwm o Waddolion a Llog sy'n Dderbyniadwy

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Llog ar waddolion penodol (nodyn 23)	14	13
Llog ar adneuon tymor-byr	694	540
Cyfanswm	708	553

6. Staff

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Costau Staff:		
Cyflogau	21,223	19,248
Costau nawdd cymdeithasol	1,505	1,424
Costau pensiwn eraill	3,073	2,528
	25,801	23,200
Costau ailstrwythuro	76	59
	25,877	23,259

6. Staff (parhad)

Manylir isod ar y taliadau'n ymwneud â'r Is-Ganghellor presennol a blaenorol (y deiliad swydd sy'n derbyn y cyflog uchaf):

	2007/08 £000	2006/07 £000
Is-Ganghellor Presennol		
Cyflog	135	70
Buddion mewn nwyddau	1	1
	136	71
Cyfraniadau pensiwn	19	10
Cyfanswm taliadau	155	81
Is-Ganghellor Blaenorol		
Cyflog	-	121
Buddion mewn nwyddau	-	-
	-	121
Cyfraniadau pensiwn	-	9
Cyfanswm taliadau	-	130

Mae'r cyfraniadau pensiwn mewn perthynas â'r Is-Ganghellor a staff eraill ar gyflogau uwch yn ymwneud â chyfraniadau'r cyflogwr i Gynllun Pensiwn yr Athrawon neu Gynllun Pensiwn y Prifysgolion ac fe'u gwneir ar yr un sail ag ar gyfer staff academaidd eraill.

Roedd nifer y staff ar gyflogau uwch, gan gynnwys yr Is-Ganghellor, yr oedd eu taliadau, gan gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr, yn fwy na £100,000 fel a ganlyn:

	2007/2008 Nifer	2006/2007 Nifer
£100,000 - £109,999	1	1
£110,000 - £119,999	1	-
£130,000 - £139,999	-	2
£150,000 - £159,999	1	-

6. Staff (parhad)

Nifer y staff cyfwerth ag amser-llawn ar gyfartaledd (gan gynnwys staff ar gyflogau uwch) yn ôl prif gategori:

	2007/2008 Nifer	2006/2007 Nifer
Adrannau academaidd	355	338
Grantiau a chontractau ymchwil	5	9
Gwasanaethau academaidd	62	66
Neuaddau ac arlwyo	32	35
Adeiladau	90	94
Gweinyddu, gwasanaethau canolog a myfyrwyr	140	125
	684	667

7. Treuliau Gweithredol Eraill

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Adrannau academaidd	5,153	4,956
Grantiau a chontractau ymchwil	80	206
Gwasanaethau academaidd	1,018	750
Adeiladau gan gynnwys gwaith cynnal tymor-hir	2,276	1,935
Neuaddau, arlwyo a chynadleddau	439	552
Gweinyddu a gwasanaethau canolog	2,042	1,837
Bwrsarïau	626	260
Ffôn, ffacs, postio a negesydd	260	206
Tâl archwilwyr:		
Archwilio'r brifysgol	21	19
Archwilio is-gwmnïau	4	5
Gwasanaethau eraill - allanol	11	13
Drwgddyledion a dyledion amheus	212	222
Rhentolau prydles weithredol ar gyfer cyfarpar	34	49
Paratoi cais cynllunio Campws Allt-yr-yn	-	139
Colled wrth waredu asedau sefydlog	-	60
Cyfleusterau staff a myfyrwyr:		
Costau Undeb Myfyrwyr	508	432
Gwasanaethau gyrfaoedd, meddygol a lles	92	23
Neuadd chwaraeon (heb gynnwys gwaith cynnal)	79	71
	12,855	11,735

8. Eitem eithriadol

Mae'r eitem eithriadol yn ymwneud â gwariant ar safle arfaethedig Campws Canol y Ddinas. Yn y flwyddyn ariannol flaenorol, cafodd ffioedd cyn-adeiladu eu diddymu gan nad oedd caniatâd cynllunio wedi'i roi ar y pryd. Yn y flwyddyn gyfredol, mae costau'n gysylltiedig â'r prosiect nad ydynt yn ymwneud yn uniongyrchol â chynllunio ac adeiladu wedi cael eu diddymu hefyd.

9. Llog sy'n Daladwy

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Benthyciadau banc	247	123
Elfen o'r gost pensiwn sy'n llog (nodyn 33)	230	252
Elfen o'r ddarpariaeth ymddeol yn gynnar sy'n llog (nodyn 33)	180	151
	657	526

10. Dadansoddiad o Wariant 2007/2008 yn ôl Gweithgaredd

	Costau Staff £000	Adran ac Amort. £000	Treuliau Gweithredol £000	Llog Arall sy'n Daladwy £000	Cyfanswm £000
Adrannau academaidd	15,134	373	5,233	0	20,740
Gwasanaethau academaidd	1,683	367	1,018	0	3,068
Neuaddau, arlwyo a chynadleddau	898	221	439	0	1,558
Adeiladau a gwaith cynnal tymor-hir	2,057	1,473	2,276	247	6,053
Gweinyddu, gwasanaethau canolog a myfyrwyr	5,395	131	4,089	0	9,615
Llog SAA 17	0	0	0	410	410
Addasiad cost gwasanaeth SAA 17	634	0	0	0	634
Costau ailstrwythuro	76	0	0	0	76
Cyfanswm gwariant	25,877	2,565	13,055	657	42,154

Talwyd am y tâl dibrisiad gan:	
Grantiau cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd (nodyn 22)	617
Cronfa ailbrisio a ryddhawyd (nodyn 24)	524
Incwm cyffredinol	1,424
	2,565

11. Trethiant

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Treth Gorfforaeth y DU ar 20%	-	-

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad…

12. Gwarged

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Gwarged y Brifysgol am y flwyddyn	574	372
Addasiadau cyfuno	-	80
Gwarged a gynhyrchwyd gan is-fentrau	18	15
Cyfanswm	592	467

13. Asedau Diriaethol

CYFUNOL

	Tir ac Adeiladau Rhydd-ddaliadol £000	Asedau'n Cael eu Hadeiladu £000	Cyfarpar, Gosodion a Ffitiadau £000	Cyfanswm £000
Prisiad/Cost				
Ar 1 Awst 2007				
Prisiad	29,777	-	-	29,777
Cost	14,161	-	10,071	24,232
Ychwanegiadau am y gost	1,212	3,355	1,021	5,588
Gwarediadau	-	-	(105)	(105)
Ar 31 Gorffennaf 2008				
Prisiad	29,777	-	-	29,777
Cost	15,373	3,355	10,987	29,715
	45,150	3,355	10,987	59,492
Dibrisiad				
Ar 1 Awst 2007	9,945	-	7,920	17,865
Tâl am y flwyddyn	1,576	-	989	2,565
Dilëwyd wrth waredu	-	-	(105)	(105)
Ar 31 Gorffennaf 2008	11,521	-	8,804	20,325
Gwerth Net ar Bapur				
Ar 31 Gorffennaf 2008	**33,629**	**3,355**	**2,183**	**39,167**
Ar 31 Gorffennaf 2007	33,993	-	2,151	36,144
Ffynonellau Cyllid:				
Asedau a etifeddwyd	15,038	-	-	15,038
Ariannwyd gan grantiau cyfalaf	2,398	-	597	2,995
Arall	16,193	3,355	1,586	21,134
Gwerth Net ar Bapur ar 31 Gorffennaf 2008	**33,629**	**3,355**	**2,183**	**39,167**

13. Asedau Diriaethol (parhad)

PRIFYSGOL

	Tir ac Adeiladau Rhydd-ddaliadol £000	Asedau'n Cael eu Hadeiladu £000	Cyfarpar, Gosodion a Ffitiadau £000	Cyfanswm £000
Prisiad/Cost				
Ar 1 Awst 2007				
Prisiad	29,777	-	-	29,853
Cost	14,161	-	9,836	23,997
Ychwanegiadau am y gost	1,212	3,355	1,021	5,588
Gwarediadau	-	-	(99)	(99)
Ar 31 Gorffennaf 2008				
Prisiad	29,777	-	-	29,777
Cost	15,373	3,355	10,758	29,486
	45,150	3,355	10,758	59,263
Dibrisiad				
Ar 1 Awst 2007	9,945	-	7,749	17,694
Tâl am y flwyddyn	1,576	-	976	2,552
Dilëwyd wrth waredu	-	-	(99)	(99)
Ar 31 Gorffennaf 2008	11,521	-	8,626	20,147
Gwerth Net ar Bapur				
Ar 31 Gorffennaf 2008	**33,629**	**3,355**	**2,132**	**39,116**
Ar 31 Gorffennaf 2007	33,993	-	2,087	36,080
Ffynonellau Cyllid:				
Asedau a etifeddwyd	15,038	-	-	15,038
Ariannwyd gan grantiau cyfalaf	2,398	-	597	2,995
Arall	16,193	3,355	1,535	21,083
Gwerth Net ar Bapur ar 31 Gorffennaf 2008	**33,629**	**3,355**	**2,132**	**39,116**

Cafodd y darpariaethau trosiannol a nodir yn SAA 15, Asedau Sefydlog Diriaethol, eu cymhwyso wrth weithredu SAA 15, pan gafodd y gwerthoedd ar bapur adeg ei gweithredu eu cadw.

Ailbrisiwyd tir ac adeiladau ar 31 Gorffennaf 1997, am y gost adnewyddu ddibrisiedig. Cafodd y prisiad ei wneud gan y Prisiwr Dosbarth, gwasanaeth syrfewyr siartredig annibynnol.

Mae'r ychwanegiadau at asedau'n cael eu hadeiladu'n cynnwys £36k o log wedi'i gyfalafu (2007 £107k).

14. Buddsoddiadau

	Cost £000	Amorteiddiad £000	Gwerth Net ar Bapur £000
Buddsoddiadau'r Brifysgol mewn is-gwmnïau:			
Ar 1 Awst 2007	356	(156)	200
Diddymu Centurion Consultants Ltd	-	-	-
Diddymu Dyscovery Centre Ltd	(156)	156	-
Ar 31 Gorffennaf 2008	200	-	200

BUDDSODDIADAU MEWN IS-GWMNÏAU

Cwmni	Prif Weithgareddau	Cyfranddaliadau Cyffredin £1 a Ddyroddwyd	% o Gyfranddaliadau a Ddelir gan y Coleg	Lleoliad Cofrestru a Gweithredu
Mentrau Caerllion a Chasnewydd Cyfyngedig	Segur	2	100%	Cymru a Lloegr
Mentrau Prifysgol Cymru, Casnewydd Cyfyngedig	Cyrsiau byr a gweithgareddau masnachol eraill	200,000	100%	Cymru a Lloegr

15. Buddsoddiadau Asedau Gwaddol

	Cyfunol a Phrifysgol	
	2008 £000	2007 £000
Gweddill ar 1 Awst	267	86
Arian ychwanegol a dderbyniwyd	12	170
Gwobrau a roddwyd	(14)	(2)
Llog ar gyfrifon gwaddol	14	13
Gweddill ar 31 Gorffennaf	279	267

Cedwir y buddsoddiadau mewn gwarannau llog penodol, £1,000 (2006/2007 £1,000) ac arian parod £278,000 (2006/2007 £266,000).

16. Stoc

	Cyfunol		Prifysgol	
	2008 £000	2007 £000	2008 £000	2007 £000
Bar ac arlwyo	29	24	25	19
Siopau	30	25	6	6
	59	49	31	25

17. Dyledwyr

	Cyfunol		Prifysgol	
	2008	2007	2008	2007
	£000	£000	£000	£000
Symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn:				
Dyledwyr masnach	1,003	961	860	850
Symiau sy'n ddyledus gan is-fentrau	-	-	239	184
Dyledwyr eraill	54	64	1	1
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	1,820	1,778	1,764	1,714
	2,877	2,803	2,864	2,749

18. Credydwyr: symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn

	Cyfunol		Prifysgol	
	2008 £000	2007 £000	2008 £000	2007 £000
Gorddrafft Banc	97	61	97	61
Benthyciadau Banc	80	76	80	76
Taliadau ymlaen llaw gan y Cynghorau Cyllido	2,491	1,663	2,491	1,663
Taliadau eraill ymlaen llaw	58	120	58	120
Credydwyr masnach	1,540	2,204	1,533	2,193
Symiau'n ddyledus i is-fentrau	-	-	-	61
Credydwyr eraill	151	236	151	236
Nawdd cymdeithasol a threthiant arall sy'n daladwy	798	555	797	553
Croniadau ac incwm gohiriedig	3,149	1,926	3,128	1,905
	8,364	6,841	8,335	6,868

19. Credydwyr: symiau sy'n dod yn ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn

	Cyfunol		Prifysgol	
	2008 £000	2007 £000	2008 £000	2007 £000
Dadansoddiad o fenthyciadau sy'n daladwy ar ôl mwy na blwyddyn:				
Benthyciadau banc	8,317	4,886	8,317	4,886

20. Benthyciadau

Rhaid ad-dalu benthyciadau fel a ganlyn:

O fewn blwyddyn neu lai	80	76	80	76
Rhwng un a dwy flynedd	83	81	83	81
Rhwng dwy a phum mlynedd	423	266	423	266
O fewn pum mlynedd neu ragor	7,811	4,539	7,811	4,539
Cyfanswm	8,397	4,962	8,397	4,962

Mae'r benthyciadau banc yn ymwneud â:

(i) benthyciad 30 mlynedd anwarantedig am £5 miliwn gan Lloyds TSB ar gyfradd llog sefydlog o 4.95%, i'w dalu mewn rhandaliadau chwarterol yn dechrau 1 Chwefror 2007.

(ii) Mae swm o £3.5 miliwn wedi cael ei dynnu i lawr o gyfleuster credyd cylchdro £15 miliwn anwarantedig gyda Lloyds TSB sydd â chyfradd sail newidiol + 0.22% ac nid oes unrhyw ad-daliadau'n ddyledus hyd 2011. Cytunwyd ar gyfnewidiad cyfradd llog sy'n darparu cyfradd sefydlog o log o 5% mewn perthynas â'r £15 miliwn o'r cyfleuster benthyg cyfan o £30 miliwn sydd wedi cael ei drefnu.

21. Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

	Cyfunol a Phrifysgol
	Ailstrwythuro £000
Ar 1 Awst 2007	41
Taliadau o ddarpariaethau yn ystod y flwyddyn	(41)
Cynnydd mewn darpariaethau yn ystod y flwyddyn	76
Ar 31 Gorffennaf 2008	76

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad…

22. Grantiau Cyfalaf Gohiriedig

	Cyfunol a Phrifysgol				
	Cyngor Cyllido		Arall		Cyfanswm
	Mân Weithiau £000	Cyfarpar £000	Mân Weithiau £000	Cyfarpar £000	£000
Ar 1 Awst 2007	2,351	636	5	28	3,020
Derbyniwyd yn ystod y flwyddyn	313	268	-	11	592
Rhyddhawyd i incwm:					
Dibrisiad	(271)	(334)	(1)	(11)	(617)
Ar 31 Gorffennaf 2008	2,393	570	4	28	2,995

23. Gwaddolion

	Cyfunol a Phrifysgol
	£000
Ar 1 Awst 2007	267
Arian ychwanegol a dderbyniwyd	12
Gwobrau a roddwyd	(14)
Llog ar gyfrifon gwaddol (nodyn 5)	14
Ar 31 Gorffennaf 2008	279
Yn cynrychioli:	
Cronfeydd gwobrau a bwrsarïau penodol	279

Mae'r holl gronfeydd hyn yn ymwneud â gwaddolion parhaol cyfyngedig lle y mae'n rhaid cadw'r cyfalaf a'i ddefnyddio at ddibenion penodol.

24. Cronfa Ailbrisio

	Cyfunol a Phrifysgol
	Asedau a Etifeddwyd £000
Ar 1 Awst 2007	16,866
Symudiad yn ystod y flwyddyn:	
Dibrisiad a drosglwyddwyd i'r gronfa refeniw (nodyn 26)	(524)
Ar 31 Gorffennaf 2008	16,342

25. Cronfa Gyfalaf

Cronfa gyfalaf yn codi o gyfuno cyfrifon Undeb y Myfyrwyr	£000
Ar 1 Awst 2007 a 31 Gorffennaf 2008	37

26. Cronfa Refeniw

	Cyfunol	Prifysgol
	£000	£000
Ar 1 Awst 2007	7,168	6,953
Symudiadau yn ystod y flwyddyn:		
Gwarged am y flwyddyn	592	574
Enillion actiwaraidd am y flwyddyn mewn perthynas â'r cynllun pensiwn	(7,774)	(7,774)
Dibrisiad a drosglwyddwyd o'r gronfa ailbrisio (nodyn 24)	524	524
Ar 31 Gorffennaf 2008	510	277

27. Ymrwymiadau prydles a hurbwrcas

	Cyfunol		Prifysgol	
	2008 £000	2007 £000	2008 £000	2007 £000
Prydlesau gweithredol				
Ymrwymiadau prydles weithredol blynyddol mewn perthynas â chyfarpar, ar brydlesau'n dod i ben:				
O fewn un flwyddyn	-	29	-	29
Rhwng un a dwy flynedd	15	-	15	-
Rhwng dwy a phum mlynedd	19	35	19	20
	34	64	34	49

28. Ymrwymiadau cyfalaf

	Cyfunol		Prifysgol	
	2008 £000	2007 £000	2008 £000	2007 £000
Ymrwymiadau wedi'u contractio	497	127	497	127
Wedi'u hawdurdodi ond heb eu contractio	37,469	1,591	37,469	1,591
	37,966	1,718	37,966	1,718

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad…

29. Cysoni'r gwarged gweithredol cyfunol â'r mewnlif arian net o weithgareddau gweithredu

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Gweithrediadau sy'n parhau:		
Gwarged cyn treth	592	478
Dibrisiad (nodyn 13)	2,565	2,415
Diddymu ewyllys da	-	75
Colled wrth waredu asedau sefydlog diriaethol	-	60
Grantiau cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd i incwm (nodyn 22)	(617)	(607)
Llog sy'n daladwy	657	526
Llog sy'n dderbyniadwy	(708)	(553)
Cynnydd mewn stociau	(10)	(3)
Gostyngiad / (cynnydd) mewn dyledwyr	225	(441)
Cynnydd mewn credydwyr a chroniadau	1,462	101
Cynnydd mewn darpariaethau	35	41
Cyfraniadau pensiwn yn fwy na chost	387	140
Mewnlif arian net o weithgareddau gweithredu sy'n parhau	4,588	2,232

30. Dadansoddiad o lifoedd arian ar gyfer penawdau yn y datganiad llif arian

	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Adenillion ar fuddsoddiadau a gwasanaethu cyllid		
Llog a dderbyniwyd	409	486
Llog a dalwyd	(227)	(61)
Mewnlif arian net o adenillion ar fuddsoddiadau a gwasanaethu cyllid	182	425
Gwariant cyfalaf a buddsoddi ariannol		
Taliadau i brynu asedau sefydlog diriaethol	(5,588)	(2,955)
Grantiau cyfalaf gohiriedig a dderbyniwyd	592	798
All-lif arian net o wariant cyfalaf a buddsoddi ariannol	(4,996)	(2,157)

30. Dadansoddiad o lifoedd arian ar gyfer penawdau yn y datganiad llif arian (parhad)

Rheoli adnoddau hylifol	2007/2008 £000	2006/2007 £000
Arian a roddwyd mewn cyfrif adnau tymor-byr	(3,123)	(5,449)
Arian gwaddol ychwanegol a dderbyniwyd	(14)	170
Gwobrau gwaddol a roddwyd	12	(2)
Llog ar gronfeydd gwaddol	14	13
All-lif arian net o reoli adnoddau hylifol	(3,111)	(5,268)
Ariannu		
Benthyciad banc a gymerwyd allan	3,511	5,000
Ad-daliadau a wnaed ar y benthyciad banc	(76)	(38)
Mewnlif arian net o ariannu	3,435	4,962

31. Dadansoddiad o newidiadau mewn cyllid net

	Ar 1 Awst 2007 £000	Llifoedd arian £000	Ar 31 Gorff. 2008 £000
Arian yn y banc ac mewn llaw	286	123	409
Arian a ddelir ar gyfer buddsoddiadau gwaddol	266	12	278
Gorddrafft banc	(61)	(37)	(98)
	491	98	589
Benthyciadau o fewn 1 flwyddyn	(76)	(4)	(80)
Benthyciadau ar ôl 1 flwyddyn	(4,886)	(3,431)	(8,317)
Buddsoddiadau tymor-byr	10,819	3,123	13,942
	6,348	(214)	6,134

32. Trethiant gohiriedig

Nid oedd unrhyw weddillion trethiant gohiriedig, wedi'u darparu neu heb eu darparu, yn y Brifysgol.

Nid yw trethiant gohiriedig wedi cael ei ddarparu yng nghwmnïau eraill y Grŵp oherwydd y bydd y Weithred Gyfamod gollwng elw (sy'n cyfamodi'r elw trethadwy i'r Brifysgol) yn gweithredu yn y fath fodd fel na fydd y rhwymedigaeth treth yn grisialu yn y dyfodol.

33. Cynlluniau pensiwn

Y cynlluniau pensiwn ar gyfer staff y Brifysgol yw Cynllun Pensiwn yr Athrawon (CPA) (staff academaidd), Cynllun Pension y Prifysgolion Cyfyngedig (CPP) (nifer bach o staff yn ymuno â'r Brifysgol sydd eisoes yn aelodau o'r cynllun hwn) a Chronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) (CBGF) (staff cymorth).

Cynllun Pensiwn yr Athrawon (CPA)

Cynllun buddion diffiniedig gyda thros 200 o sefydliadau'n aelodau yw CPA. Mae'r holl gyflogwyr yn talu cyfraniadau ar yr un gyfradd, sef 14.1% ar hyn o bryd.

Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (CPP)

Cynllun buddion diffiniedig gyda thros 200 o sefydliadau'n aelodau yw CPP. Mae'r holl gyflogwyr yn talu cyfraniadau ar yr un gyfradd, sef 14% ar hyn o bryd.

Nid yw'n bosibl dweud beth yw cyfran y Brifysgol o asedau a rhwymedigaethau gwaelodol y ddau gynllun uchod ac felly cyfrifir am gyfraniadau i'r cynlluniau fel pe baent hwy'n gynlluniau cyfrannu diffiniedig.

Y gost staff a gydnabuwyd o fewn gwarged y Brifysgol am y flwyddyn yn y cyfrif Incwm a Gwariant yw:

	2007/2008	**2006/2007**
	£'000	**£'000**
Cost ar gyfer CPA	1,139	1,036
Cost ar gyfer CPP	27	20
Cost ar gyfer CBGF	1,907	1,472
	3,073	2,528

Mae'r tybiaethau a data eraill sy'n cael yr effaith fwyaf arwyddocaol ar y lefelau o gyfraniadau fel a ganlyn:

	CPA	CPP
Prisiadau actiwaraidd diweddaraf	31 Mawrth 2004	31 Mawrth 2005
Adenillion blynyddol ar fuddsoddiadau	6.5%	4.5%
Codiadau blynyddol yn y raddfa gyflogau	4.5%	3.9%
Codiadau blynyddol mewn pensiwn	-	2.9%
Gwerth marchnad yr asedau ar ddyddiad y prisiad diwethaf	£163,240M	£21,740M
Diffyg asedau ar ddyddiad y prisiad diwethaf	£3,260M	£6,568M
Y gyfran o fuddion cronedig yr aelodau y mae'r prisiad actiwaraidd o'r asedau yn cwrdd â hi	98%	77%

33. Cynlluniau pensiwn (parhad)

Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) (CBGF)

Cynllun pensiwn llywodraeth leol sy'n cwrdd â'r diffiniad o gynllun buddion diffiniedig yw CBGF. Gwnaed y prisiad actiwaraidd llawn diwethaf ar 31 Mawrth 2004, felly mae'r actiwari wedi rholio ymlaen ei brisiad ar gyfer y Brifysgol er mwyn cydymffurfio â gofynion Safon Adrodd Ariannol 17 (SAA 17).

Y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwari oedd:

	2007/2008	2006/2007	2005/2006
Cyfradd chwyddiant	3.8%	3.2%	3.0%
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	5.3%	4.7%	4.5%
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	3.8%	3.2%	3.0%
Cyfradd ddisgowntio	5.9%	5.8%	5.1%
Disgwyliad oes:			
- pensiynwr yn y dyfodol a fydd yn 65 oed ymhen 20 mlynedd	22.2	22.2	18.6
- pensiynwraig yn y dyfodol a fydd yn 65 oed ymhen 20 mlynedd	25.0	25.0	21.6
- pensiynwr presennol sy'n 65 oed	21.1	19.7	16.9
- pensiynwraig bresennol sy'n 65 oed	24.0	22.6	19.9

Y gyfradd adenillion ddisgwyliedig, yr asedau a phrisiad y cynllun ar 31 Gorffennaf 2008 yw:

	Y gyfradd adenillion dymor-hir ddisgwyliedig ar 31 Gorff. 2008	Gwerth ar 31 Gorff. 2008	Y gyfradd adenillion dymor-hir ddisgwyliedig ar 31 Gorff. 2007	Gwerth ar 31 Gorff. 2007	Y gyfradd adenillion dymor-hir ddisgwyliedig ar 31 Gorff. 2006	Gwerth ar 31 Gorff. 2006
	%	£'000	%	£'000	%	£'000
Soddgyfrannau	7.5	17,289	7.5	18,885	7.0	15,495
Bondiau'r Llywodraeth	4.8	1,738	4.9	1,556	4.4	1,316
Bondiau eraill	5.9	1,672	5.8	1,580	5.1	1,316
Eiddo	6.5	308	6.5	401	6.0	177
Eraill	5.0	973	5.75	1,155	4.5	1,336
Cyfanswm gwerth marchnad yr asedau		21,980		23,577		19,640
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun		(38,254)		(31,611)		(28,445)
Diffyg yn y cynllun		(16,274)		(8,034)		(8,805)
Rhwymedigaeth ymddeoliad cynnar		(3,539)		(3,208)		(3,050)
Cyfanswm y Diffyg		(19,813)		(11,242)		(11,855)

Mae'r rhwymedigaethau heb eu cyllido mewn perthynas â buddion ychwanegol sy'n codi o ganlyniad i ymddeoliadau cynnar wedi cael eu hepgor yn briodol o'r uchod. Dadansoddir y rhain ar wahân isod.

33. Cynlluniau pensiwn (parhad)

Mae'r symiau a gydnabuwyd yn natganiadau ariannol cyfunol y Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2008 fel a ganlyn:

Dadansoddiad o'r symiau a godwyd ar y cyfrif incwm a gwariant:	**2007/2008 £'000**	**2007/2008 Ymddeoliad Cynnar £'000**	**2006/2007 £'000**	**2006/2007 Ymddeoliad Cynnar £'000**
Gweithredol - Cost gwasanaeth gyfredol	1,484	-	1,433	-
- Cost gwasanaeth yn y gorffennol	420	3	39	-
	1,904	3	1,472	-
Cyllid - Adenillion disgwyliedig ar asedau	1,634	-	1,239	-
- Llog ar rwymedigaethau pensiwn	(1,864)	(180)	(1,491)	(151)
	(230)	(180)	(252)	(151)

Dadansoddiad o'r swm a gydnabuwyd yn y datganiad o gyfanswm yr enillion a cholledion cydnabyddedig:	**2007/2008 £'000**	**2007/2008 Ymddeoliad Cynnar £'000**	**2006/2007 £'000**	**2006/2007 Ymddeoliad Cynnar £'000**
(Colledion) / enillion actiwaraidd ar asedau	(4,115)	-	1,433	-
Colled a brofwyd o rwymedigaethau	(42)	(120)	-	-
Newid mewn tybiaethau	(3,263)	(234)	(68)	(209)
Cyfanswm yr enillion / (colledion) actiwaraidd a gydnabuwyd	(7,420)	(354)	1,365	(209)

Newid mewn rhwymedigaeth buddion yng nghyfran y Brifysgol o ddiffyg y cynllun yn ystod y flwyddyn:	**2007/2008 £'000**	**2007/2008 Ymddeoliad Cynnar £'000**	**2006/2007 £'000**	**2006/2007 Ymddeoliad Cynnar £'000**
Rhwymedigaeth buddion ar 1 Awst	(31,611)	(3,208)	(28,445)	(3,050)
Symudiad yn ystod y flwyddyn				
- Cost gwasanaeth gyfredol	(1,484)	(3)	(1,433)	-
- Llog ar rwymedigaethau pensiwn	(1,864)	(180)	(1,491)	(151)
- Cyfraniadau aelodau	(546)	-	(488)	-
- Cost gwasanaeth yn y gorffennol	(420)	-	(29)	-
- Colled actiwaraidd	(3,305)	(354)	(68)	(209)
- Cwtogiadau	-	-	(10)	-
- Buddion / trosglwyddiadau a dalwyd	976	206	353	202
Rhwymedigaeth buddion ar 31 Gorffennaf	(38,254)	(3,539)	(31,611)	(3,208)

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL Parhad…

33. Cynlluniau pensiwn (parhad)

Newid yn asedau'r cynllun yng nghyfran y Brifysgol o ddiffyg y cynllun yn ystod y flwyddyn:	2007/2008 £'000	2007/2008 Ymddeoliad Cynnar £'000	2006/2007 £'000	2006/2007 Ymddeoliad Cynnar £'000
Gwerth teg yr asedau ar 1 Awst	23,577	-	19,640	-
Symudiad yn ystod y flwyddyn		-		-
- Adenillion disgwyliedig ar asedau	1,634		1,239	
- (Colledion) / enillion actiwaraidd	(4,115)	-	1,433	-
- Cyfraniadau'r cyflogwr	1,314	-	1,130	-
- Cyfraniadau aelodau	546	-	488	-
- Buddion / trosglwyddiadau a dalwyd	(976)	-	(353)	-
Gwerth teg yr asedau ar 31 Gorffennaf	21,980	-	23,577	-

Cynyddodd cyfraniadau'r cyflogwr at Gronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) i 15.8% o 1 Ebrill 2008.

Symiau a gydnabuwyd yn y datganiad o gyfanswm yr enillion a cholledion cydnabyddedig:		2007/2008	2006/2007
(Colledion) / enillion a brofwyd ar asedau	- Swm	(£4,115k)	£1,433k
	- Canran o asedau'r cynllun	(18.7%)	6.1%
Colledion a brofwyd o rwymedigaethau	- Swm	(£162k)	-
	- Canran o asedau'r cynllun	(0.4%)	0.0%
Cyfanswm	- Swm	(£7,420)	£1,156k
	- Canran o asedau'r cynllun	(33.8%)	4.9%

34. Trafodion â phartïon cysylltiedig

Oherwydd natur gwaith y Brifysgol a chyfansoddiad Bwrdd y Llywodraethwyr (y mae ei aelodau'n dod o gyrff lleol yn y sectorau cyhoeddus a phreifat), mae'n bosibl y gallai trafodion ddigwydd gyda chyrff y mae gan aelod o Fwrdd y Llywodraethwyr fuddiannau ynddynt. Caiff yr holl drafodion gyda chyrff y gall fod gan aelod o Fwrdd y Llywodraethwyr fuddiannau ynddynt eu cynnal hyd braich ac yn unol â rheoliadau ariannol a gweithdrefnau caffael arferol y Brifysgol. Ni chanfuwyd unrhyw drafodion y dylid eu datgelu o dan Safon Adrodd Ariannol 8 – Datgelu Partïon Cysylltiedig.

Mae'r Brifysgol wedi manteisio ar yr eithriad o dan SAA 8 i beidio â datgelu trafodion gydag endidau eraill yn yr un grŵp.

35. Cronfa Caledi a Bwrsarïau Myfyrwyr Aeddfed

	2007/2008 £	2006/2007 £
Incwm		
Grant Cyngor Cyllido	580,698	442,617
Llog	8,363	4,166
Incwm amrywiol	854	500
	589,915	447,283
Gwariant		
Grantiau	527,451	381,069
Ffioedd dysgu	703	8,562
Ffi weinyddu	25,784	17,444
Taliadau banc	315	214
	554,253	407,289
Gweddill heb ei wario ar 1 Awst	41,620	1,626
Gweddill heb ei wario ar 31 Gorffennaf	**77,282**	**41,620**

Cronfa Hyfforddiant Athrawon

	2007/2008 £	2006/2007 £
Incwm		
Grant y Cyngor Cyllido	722,150	776,050
Gwariant		
Dosbarthwyd i fyfyrwyr	722,150	776,050
Gweddill heb ei wario ar 31 Gorffennaf	-	-

Mae'r Gronfa Caledi a Bwrsarïau Myfyrwyr Aeddfed a'r Gronfa Hyfforddiant Athrawon yn cael eu cynnal drwy gyfrif ar wahân sy'n ennill llog, gyda Banc y National Westminster. Mae'r grantiau ar gael i fyfyrwyr yn unig, ac unig swyddogaeth y Brifysgol yw gweithredu fel asiant talu. Rheolir y trafodion hyn ar sail annibynnol ac nid adlewyrchir hwy yn y prif ddatganiadau a ddangosir ar dudalennau 16-19.